

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

3.1.4.51 ПП Методика навчання основам здоров'я

Напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта

Київ – 2016

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

**з науково-методичної та
навчальної роботи**

О.Б. Жильцов

« 08 » _____ 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

3.1.4.51 ПП Методика навчання основам здоров'я

Напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 16.4.7
Лисенко
(підпис) _____
« _____ » _____ 20 16 р.

Київ – 2016

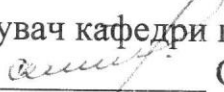
Методика навчання основам здоров'я: роб. навч. прог. [для студ. напр. підг. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. Ващенко О.М. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 34 с.

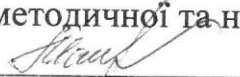
Розробник:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 2 від 07 вересня 2016 року

Завідувач кафедри початкової освіти

С.М. Мартиненко

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи

М.А. Машовець

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 2,5	Галузь знань <i>0101 Педагогічна освіта</i>	Нормативна	
	Напрямок підготовки <i>6.010102 Початкова освіта</i>		
Модулів - 3	Спеціальність (професійне спрямування): вчитель початкової школи	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		7-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Лекції	
		18 год.	6 год.
		Семінарські	
		16 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		51 год.	82 год.
		Модульний контроль	
5 год.	-		
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є оволодіння майбутніми вчителями початкової школи такими знаннями, вміннями та навичками, які б сприяли формуванню здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів, утвердженню ціннісного ставлення до життя і здоров'я, їхньому фізичному, соціальному, психічному і духовному розвитку.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є оволодіння студентами знаннями, вміннями і навичками, що будуть сприяти:

- формуванню в учнів знань про здоров'я, здоровий спосіб життя, безпечну поведінку, взаємозв'язок організму людини із природним, техногенним і соціальним оточенням;
- розвитку в учнів мотивації дбайливого ставлення до власного здоров'я, удосконаленню фізичних, соціальних, психічних і духовних його чинників;
- вихованню в учнів потреби у здоров'ї, що є важливою життєвою цінністю, свідомого прагнення до ведення здорового способу життя;
- розвитку умінь самостійно приймати рішення щодо власних вчинків;
- формуванню в дітей власного досвіду зі збереження здоров'я з урахуванням фізичного стану;
- розгортанню в повсякденному житті практичної діяльності задля збереження власного здоров'я та здоров'я оточуючих.

Курс «Методика навчання основам здоров'я» спрямований на формування у студентів таких професійних *компетентностей*:

1. Загальні компетентності

1.1. Світоглядна. Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції, загальнокультурної ерудиції, широкого кола інтересів. Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, значущості для власного розвитку знань методики навчання основам здоров'я в початковій школі.

Усвідомлення сутності здорового способу життя та важливості його реалізації як на уроках з основ здоров'я, так і в повсякденному житті.

1.2. Громадянська. Розуміння відповідальності перед суспільством і державою за свою професійну діяльність, зокрема в організації навчально-виховного процесу на уроках основ здоров'я в початковій школі. Уміння діяти з соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, поважати Батьківщину, її символіку, традиції, мову.

1.3. Комунікативна. Вміння здійснювати комунікативну взаємодію у підсистемах «учитель-учень», «учитель-учитель», «учитель-батьки». Формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя. Оприлюднювати та популяризувати власні методичні доробки щодо методики викладання основ здоров'я в початковій школі.

1.4. Інформаційна. Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань методики навчання основам здоров'я. Здатність до ефективного застосування інформаційних технологій із метою поліпшення процесу викладання основ здоров'я в початковій школі.

1.5. Науково-дослідницька. Здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Здатність до самостійної професійної діяльності, пов'язаної з вирішенням педагогічних ситуацій на уроках основ здоров'я в початковій школі.

1.6. Самоосвітня. Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного творчого педагогічного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

2. Фахові компетентності

2.1. Організаційна. Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність учнів на уроках основ здоров'я в початковій школі, проектувати траєкторії розвитку умінь і навичок здорового способу життя молодших школярів.

2.2. Психолого-педагогічна. Володіння базовими знаннями з психології та педагогіки, вміння їх застосовувати на уроках основ здоров'я в початковій школі. Здатність враховувати індивідуальні та вікові особливості молодших школярів з метою підвищення рівня викладання основ здоров'я в початковій школі. Готовність до діагностичної діяльності, створення сприятливих умов для особистісно орієнтованої освіти з урахуванням навчальних можливостей і потреб учнів.

2.3. Методична. Застосування базових психолого-педагогічних і методичних знань і вмінь для формування в учнів ключової комунікативної компетентності. Здатність до вирішення фахових і методичних завдань. Застосування на практиці професійних умінь і навичок для розв'язання педагогічних ситуацій на уроках основ здоров'я в початковій школі.

2.4. Здоров'язбережувальна. Здатність раціонально ставитись і берегти власне здоров'я і здоров'я учнів, створювати сприятливе здоров'язберігальне освітнє середовище, дбати про фізичне, психічне і соціальне здоров'я.

2.5. Інтегративна. Здатність і готовність впроваджувати у навчально-виховний процес початкової школи інтегровані уроки, поєднувати знання з різних навчальних предметів для побудови уроку як цілісного творчого процесу. Впровадження особистісно орієнтованого та діяльнісно-компетентнісного підходів у навчанні основам здоров'я.

2.6. Творча. Здатність виконувати функцію фасилітатора. Готовність упроваджувати сучасні здоров'язбережувальні освітні технології у навчально-виховний процес початкової школи, кардинально змінювати види діяльності та створювати власне навчально-методичне забезпечення курсу «Українська мова. 1-4 класи» з метою підвищення рівня комунікативної компетентності молодших школярів.

Вивчення курсу передбачає формування у студентів *знань* про:

- предмет, мету і завдання інтегрованого курсу «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів;

- структуру та зміст навчального матеріалу інтегрованого курсу «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів;

- методику організації навчального процесу з основ здоров'я;
- вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я;
- основні форми, методи і стратегії навчання учнів основам здоров'я та безпеці життєдіяльності;

- засоби формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності: активної мотивації на ведення здорового способу життя, удосконалення фізичної, соціальної, психічної та духовної складових їх особистого здоров'я, здатності застосовувати всі набуті знання, уміння та навички в конкретних життєвих або навчальних умовах.

На основі цих знань у студентів мають бути сформовані **вміння**:

- будувати урок з основ здоров'я як цілісну, складну, динамічну систему, основними складовими якої є організаційний, дидактичний, методичний та оздоровчий аспект;

- методично грамотно організувати навчальний процес з основ здоров'я;

- правильно оцінювати навчальні досягнення учнів з основ здоров'я;
- використовувати в навчальному процесі основні форми, методи і стратегії навчання учнів основам здоров'я;

- виховувати в учнів бажання вести здоровий та безпечний спосіб життя;

- формувати в учнів предметну **здоров'язбережувальну компетентність**, складниками якої є:

- **знання** (у формі фактів, уявлень і понять) про здоров'я, його складові; здоровий і безпечний спосіб життя;

- **способи** навчально-пізнавальної і здоров'язбережувальної діяльності (розумові й практичні уміння і навички);

- **досвід** здоров'язбережувальної і навчально-пізнавальної діяльності (уміння застосовувати набуті знання, способи діяльності в ситуаціях, які реалізуються на програмовому змісті та в конкретних життєвих ситуаціях);

- особистісно-ціннісні **ставлення**, що самостійно реалізуються учнем в умовах, передбачених навчальною програмою та в конкретних життєвих і навчальних ситуаціях;

- **мотивація** учнів до здорового і безпечного способу життя (удосконалення й творення фізичного, соціального, психічного і духовного складників здоров'я; активна протидія чинникам ризику з метою підвищення рівня власної безпеки).

Програмні результати навчання:

– знання із психології, педагогіки та фахових методик навчання, достатні для успішної діяльності в традиційних сферах застосування;

– здатність продемонструвати вміння застосовувати сучасні здоров'язбережувальні освітні технології в навчально-виховному процесі початкової школи;

– уміння робити презентації (усно/письмово), виконувати дослідницькі, експериментальні проекти, курсові дослідження;

– здатність аналізувати навчально-методичні комплекти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог;

– здатність розробляти плани-конспекти уроків з основ здоров'я для початкової школи, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення, застосовувати сучасні ІКТ;

– здатність оцінювати навчальні досягнення, вихованість і старанність молодших школярів;

– уміння здійснювати пошук і огляд інформації у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;

– здатність опрацьовувати інформаційні джерела для ознайомлення з перспективними педагогічними технологіями і методикою їх упровадження в початковій школі;

– здатність аналізувати перспективний досвід учителів початкової школи для подальшого його творчого використання;

– здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи якості лідерства, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваний результат.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти

Лекція 1.1. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», визначені державним стандартом початкової загальної освіти

Ключові поняття: Державний стандарт початкової загальної освіти, освітня галузь «Здоров'я і фізична культура», змістові лінії освітньої галузі, збереження і зміцнення здоров'я учнів.

План

1. Сутність здоров'язбережувальної функції початкової освіти.
2. Зміст, мета та завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура».
3. Складові (змістові лінії) освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура». Їх характеристика та завдання.
 - 3.1. «Здоров'я людини».
 - 3.2. «Фізична складова здоров'я».
 - 3.3. «Психічна складова здоров'я».
 - 3.4. «Соціальна складова здоров'я».
 - 3.5. «Духовна складова здоров'я».
 - 3.6. «Безпека життєдіяльності».

Мета освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура – формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів. Особливості формування здоров'язбережувальної компетентності учнів. Змістові лінії освітньої галузі. Завдання освітньої галузі: набуття учнями власного

здоров'язбережувального досвіду з урахуванням стану здоров'я; використання у повсякденному житті досвіду здоров'язбережувальної діяльності для власного здоров'я та здоров'я інших людей.

Основна література: 4; 5.

Додаткова література: 1; 2.

Лекція 1.2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідної галузі стосовно розділу «Здоров'я»

Ключові поняття: державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки молодших школярів з основ здоров'я.

План

1. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів стосовно розділів «Здоров'я людини» та «Фізична складова здоров'я».
2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів стосовно розділу «Соціальна складова здоров'я».
3. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів стосовно розділу «Психічна та духовна складові здоров'я».
4. Загальна характеристика здоров'язбережувальних компетенцій (життєвих навичок), якими мають оволодіти молодші школярі в процесі навчання основам здоров'я.

Характеристика вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з основ здоров'я: знати складові здоров'я; усвідомлювати вікові зміни в організмі дитини; знати про необхідність рухової активності, правила харчування, особистої гігієни, розпорядку дня; знати правила поведінки у конфліктних ситуаціях; знати правила дорожнього руху; безпечної поведінки у навколишньому середовищі; розпізнавати різні види небезпечних ситуацій та повідомляти про них служби захисту населення.

Основна література: 4; 5.

Додаткова література: 1; 2.

Лекція 1.3. Характеристика стану здоров'я дітей в Україні

Ключові поняття: диспансерне обстеження дітей, дитячі патології, сколіоз; нормування навчального навантаження; здоров'язберігаюче навчальне середовище.

План

1. Завдання нашої держави щодо виховання здорового покоління.
2. Рейтингове розподілення захворювань дітей, що йдуть до першого класу.
3. Характеристика проблем, пов'язаних з екологічною безпекою здоров'я дітей України.
4. Зміст, форми і методи формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді.

Аналіз обов'язкового медичного (диспансерного) обстеження дітей, що мають йти до першого класу. Характеристика структури дитячих патологій (захворювання карієсом; сколіоз та інші відхилення в опорно-руховій системі дитячого організму; хвороби ЛОР-органів; відхилення в діяльності нервової системи; захворювання серцево-судинної системи та кишково-шлункового тракту та ін.).

Завдання початкової школи щодо збереження і зміцнення здоров'я учнів: нормування навчального навантаження, використання навчальних технологій з урахуванням фізіолого-вікових можливостей дитини, організація комфортного в емоційному плані навчального середовища.

Основна література: 1; 2.

Додаткова література: 2; 3.

Лекція 1.4. Поняття здорового способу життя

Ключові поняття: здоровий спосіб життя, складові здорового способу життя, рухова активність, раціональне харчування, шкідливість алкоголізму, тютюнопаління, наркоманії.

План

1. Складові здорового способу життя.
 - 1.1. Фізичний розвиток людини та його оцінка.
 - 1.2. Рухова активність людини та потреба в ній.
 - 1.3. Загартування як фактор здоров'я.
2. Раціональне харчування та його значення для здоров'я.
 - 2.1. Принципи раціонального харчування.
 - 2.2. Біологічне значення основних харчових речовин.

Здоровий спосіб життя – основа для формування, збереження, зміцнення фізичного, психічного та духовного здоров'я людини. Складові здорового способу життя. Вплив режиму дня, загартування раціонального харчування та активного відпочинку на здоров'я людини. Медико-біологічні аспекти попередження алкоголізму, тютюнопаління, наркоманії та токсикоманії в учнів. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді.

Основна література: 1; 2; 5.

Додаткова література: 2; 3.

Семінарське заняття 1.1. Здоровий спосіб життя – основа здоров'я дитини.

Семінарське заняття 1.2. Особливості формування в молодших школярів предметної здоров'язбережувальної компетентності.

Змістовий модуль №2

Особливості методики вивчення «Основ здоров'я» в початковій школі

Лекція 2.1: Зміст, мета і завдання предмета «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів

Ключові поняття: мета і завдання предмета «Основи здоров'я» в початковій школі; базові поняття предмета: здоров'я, здоровий спосіб життя, безпечна поведінка, здоров'язберезувальна компетентність.

План

1. Мета предмета «Основи здоров'я» для учнів 1 – 4 класів.
2. Головні завдання предмета «Основи здоров'я» у початковій школі.
3. Умови реалізації мети і завдань предмета «Основи здоров'я» у початковій школі.

Мета предмета – формування компетентності зі збереження здоров'я учнів на основі засвоєння ними знань про здоров'я і безпеку, практичних навичок здорового способу життя.

Головні завдання предмету «Основи здоров'я» в початковій школі. Умови реалізації мети і завдань предмета. Базові поняття предмета. Особливості методики проведення уроків з основ здоров'я в 1-4 класах.

Основна література: 2; 5.

Додаткова література: 1; 2.

Лекція 2.2. Теоретико-практичний зміст предмета «Основи здоров'я» в початковій школі

Ключові поняття: цілісність змісту навчання основам здоров'я; фізіологічна зрілість; здоров'я як феномен; оздоровчі системи; соціальна

зрілість; психологічне благополуччя; два модельно-репрезентативні рівні подання навчального матеріалу.

План

1. Цілісність змісту навчання учнів у сфері здоров'я та безпеки.
2. Особливості формування мотивації щодо ведення здорового способу життя.
3. Здоров'я як багатомірний цілісний феномен.

Структурування змісту навчальної програми «Основи здоров'я» на основі принципів неперервної валеологічної освіти. Особливості індивідуального розвитку і збереження здоров'я дітей. Оздоровчі системи. Соціальна зрілість, взаємодія дитини з соціальним середовищем. Розвиток в молодшого школяра різноманітних емоцій та почуттів, вміння контролювати та керувати ними. Психологічне благополуччя дитини. Відповідність змісту «Основи здоров'я» віковим та життєвим потребам учнів.

Основна література: 1; 2; 4.

Додаткова література: 1; 2.

Лекція 2.3: Методика організації навчально-виховного процесу з основ здоров'я в 1-4 класах

Ключові поняття: особистісно-орієнтоване навчання, компоненти організації навчально-виховного процесу: мотиваційний, інформаційний, операційний; поведінковий досвід учнів; інтерактивні методи навчання.

План

1. Особливості організації навчання молодших школярів основам здорового та безпечного способу життя.

1.1. Спрямованість процесу вивчення «Основ здоров'я» на особистісно орієнтоване навчання учнів.

1.2. Характеристика головних компонентів навчально-виховного процесу.

2. Використання інтерактивних методів у процесі навчання учнів «Основам здоров'я».

Особливості організації навчання молодших школярів основам здорового та безпечного способу життя. Спрямованість процесу вивчення основ здоров'я на особистісно-орієнтоване навчання учнів. Характеристика головних компонентів навчально-виховного процесу. Використання інтерактивних методів у процесі навчання учнів основам здоров'я.

Основна література: 2; 5.

Додаткова література: 2; 3; 7.

Лекція 2.4. Вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я

Ключові поняття: рівень навчальних досягнень учнів; спосіб оцінювання; форма оцінювання; об'єкт оцінювання; етапи оцінювання; методи оцінювання; критерії оцінювання.

План

1. Особливості заохочувального моніторингового оцінювання учнів.
2. Форми словесного оцінювання молодших школярів.
3. Основні критерії та рівні оцінювання навчальних досягнень учнів з основ здоров'я.

Оцінювання рівня навчальних досягнень учнів: спосіб оцінювання, форма оцінювання. Трирівневе оцінювання учнів: рівень найближчих результатів, рівень середньотривалих результатів, рівень довготривалих результатів. Об'єкт оцінювання навчальних досягнень школярів. Функції оцінювання. Етапи оцінювання учнів: підготовчий, етап вибору, етап

оцінювання. Методи оцінювання молодших школярів. Критерії оцінювання учнів.

Основна література: 1; 2; 5.

Додаткова література: 1; 2.

Семінарське заняття 2.1. Предмет, мета і завдання навчального курсу «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів.

Семінарське заняття 2.2. Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я.

Семінарське заняття 2.3. Методика оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів з основ здоров'я.

Семінарське заняття 2.4. Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках та в позаурочний час.

Змістовий модуль 3

Особливості методики вивчення тем, пов'язаних з безпекою життєдіяльності учнів на уроках з «Основи здоров'я» в 1-4 класах

Лекція 3.1. Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів початкової школи з ОБЖД

Ключові поняття: безпека; небезпека; пожежа; дорожньо-транспортні пригоди; стихійні лиха; аварії; катастрофи; екологічні кризи; соціальні хвороби; служби захисту населення; невідкладна допомога.

План

1. Принципи безпечної життєдіяльності. Особиста відповідальність за власну безпеку.

2. Особливості поведінки людини у небезпечних та екстремальних ситуаціях.

3. Безпеки соціального походження.

Розкриття усіх складових змісту ОБЖД, що входять до навчальної програми з основ здоров'я для учнів початкової школи: безпека у повсякденному житті; безпека у побуті; правила пожежної безпеки; безпека на дорогах; екологічна безпека; безпека на природі; безпека в школі; громадська безпека; служби захисту населення; основи невідкладної медичної допомоги.

Основна література: 4; 5.

Додаткова література: 4; 5; 6.

Семінарське заняття 3.1. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах.

Семінарське заняття 3.2. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти

№ п/п	Назва теми	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1	Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти			2		2	
2	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідної галузі стосовно розділу «Здоров'я»			2		4	
3	Характеристика стану здоров'я дітей в Україні			2		2	
4	Поняття здорового способу життя			2	2	2	
5	Особливості формування в молодших школярів предметної здоров'язбережувальної компетентності				2	4	
	Модульна контрольна робота №1						2
Разом за змістовий модуль № 1		28	12	8	4	14	2

Змістовий модуль №2

Особливості методики вивчення «Основ здоров'я» в початковій школі

№ п/п	Назва теми	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1	Зміст, мета і завдання предмета «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів			2	2	4	
2	Теоретико-практичний зміст предмета «Основи здоров'я» в початковій школі			2		4	
3	Методика організації навчально-виховного процесу з основ здоров'я в 1-4 класах			2		4	
4	Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я				2	4	
5	Вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я			2	2	4	
6	Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках та в позаурочний час				2	5	
	Модульна контрольна робота №2						2
Разом за змістовий модуль № 2		43	16	8	8	25	2

Змістовий модуль 3

Особливості методики вивчення тем, пов'язаних з безпекою життєдіяльності учнів на уроках з «Основ здоров'я» в 1-4 класах

№ п/п	Назва теми	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1	Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів початкової школи з ОБЖД			2		4	
2	Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах				2	4	
3	Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах				2	4	
	Модульна контрольна робота №3						1
Разом за змістовий модуль № 3		19	6	2	4	12	1
Разом за навчальним планом		90	40	18	16	51	5

5. Теми семінарських занять

Змістовий модуль № 1

Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти

Семінарське заняття 1.1.

Тема: Здоровий спосіб життя – основа здоров'я дитини.

План

I . Теоретична частина.

1. Здоровий спосіб життя – підґрунтя для формування, збереження та зміцнення здоров'я дитини.

2. Характеристика основних складових здорового способу життя молодшого школяра.

2.1.Рух і здоров'я дитини.

2.2.Загартовування учнів.

2.3 Харчовий раціон молодшого школяра.

2.4.Організація відпочинку дітей молодшого шкільного віку(активний і пасивний).

3. Вплив шкідливих звичок на стан здоров'я молодшого школяра.

4. Методичні аспекти профілактики та раннього виявлення шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна література: 1; 2; 3.

Додаткова література: 1; 2.

Семінарське заняття 1.2.

Тема: Особливості формування в молодших школярів предметної здоров'язбережувальної компетентності.

План

I. Теоретична частина.

1. Поняття здоров'язбережувальної компетентності як предметної.

2. Характеристика складників предметної здоров'язбережувальної компетентності.

2.1. Знання, уміння, навички, ставлення, що сприяють фізичному здоров'ю.

2.2. Знання, уміння, навички, ставлення, що сприяють соціальному здоров'ю.

2.3. Знання, уміння, навички, ставлення, що сприяють духовному та психічному здоров'ю.

2.4. Знання, уміння, навички, ставлення, що сприяють здоровому та безпечному способу життя.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Захист навчального проекту.

Рекомендована література:

Основна література: 4; 5.

Додаткова література: 1; 2.

Змістовий модуль №2

Особливості методики вивчення «Основ здоров'я» в початковій школі

Семінарське заняття 2.1.

Тема: Предмет, мета і завдання навчального курсу «Основи здоров'я» в початковій школі.

План

I. Теоретична частина.

1. Предмет, мета і завдання вивчення курсу.
2. Змістова основа предмета.
3. Особливості методики курсу «Основи здоров'я».
4. Реалізація завдань курсу «Основи здоров'я» в початковій школі.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна література: 2; 5.

Додаткова література: 1; 2.

Семінарське заняття 2.2.

Тема: Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я.

План

I. Теоретична частина.

1. Характеристика основних педагогічних стратегій:

1.1. Пряме навчання.

1.2. Непряме навчання.

1.3. Навчання, що ґрунтується на досвіді.

1.4. Самостійне навчання.

1.5. Взаємодіюче навчання.

2. Основні методи стратегії прямого навчання.

3. Основні методи стратегії непрямого навчання.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

Основна література: 1; 2; 5.

Додаткова література: 1; 2.

Семінарське заняття 2.3.

Тема: Методика оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів з основ здоров'я.

План

I. Теоретична частина.

1. Особливості оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.
2. Рівні оцінювання навчальних досягнень учнів.
3. Етапи оцінювання учнів.
4. Методи оцінювання учнів.
5. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна література: 2; 5.

Додаткова література: 1.

Семінарське заняття 2.4.

Тема: Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках і в позаурочний час.

План

I. Теоретична частина.

1. Психолого-педагогічні засади проектної діяльності учнів.
2. Організація проектної діяльності молодших школярів.
 - 2.1 Сутнісні ознаки методу проектів.
 - 2.2. Структура проектної діяльності.
 - 2.3. Мотивація проектної діяльності учнів.
 - 2.4. Розвиток проектних вмінь молодших школярів.
3. Методика роботи над навчальним проектом.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Захист навчального проекту.

Рекомендована література:

Основна література: 1; 2.

Додаткова література: 3; 7.

Змістовий модуль 3

Особливості методики вивчення тем, пов'язаних з безпекою життєдіяльності учнів на уроках з «Основ здоров'я» в 1-4 класах

Семінарське заняття 3.1.

Тема: Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах.

План

I. Теоретична частина.

1. Методика викладання теми «Цінність життя і здоров'я людини».
2. Методика викладання теми «Дитина вдома. Поведінка в небезпечних ситуаціях».
3. Методика викладання теми «Поведінка з незнайомими людьми у під'їзді, на вулиці».
4. Методика викладання теми «Вибір безпечного маршруту від дому до школи».
5. Методика викладання теми «Небезпечні речовини (отруйні, горючі, легкозаймисті)».
6. Методика викладання теми «Безпека на відпочинку».

II Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна література: 2; 5.

Додаткова література: 4; 5.

Семінарське заняття 3.2.

Тема: Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах.

План

I. Теоретична частина.

1. Методика викладання теми «Вплив куріння та алкоголю на здоров'я дитини».
2. Методика викладання теми «Попередження травматизму в школі».
3. Методика викладання теми «Безпека в побуті».
4. Методика викладання теми «Дії дитини за умови опосередкованої небезпеки: пожежа в іншій квартирі, в іншому будинку».
5. Методика викладання теми «Правила поведінки учня під час шкільних масових заходів».
6. Методика викладання теми «Аварії на підприємствах(з урахуванням місцевих умов)».

II Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна література: 2; 5.

Додаткова література: 5; 6.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин	Кіл-ть балів
Змістовий модуль № 1.			
Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти			
1	Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти	2	10
2	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідної галузі стосовно розділу «Здоров'я»	4	10
3	Характеристика стану здоров'я дітей в Україні	2	10
4	Здоровий спосіб життя – основа здоров'я дитини	2	10
5	Особливості формування в молодших школярів предметної здоров'язбережувальної компетентності	4	10
Змістовий модуль № 2			
Особливості методики вивчення «Основ здоров'я» в початковій школі			
1	Зміст, мета і завдання предмета «Основи здоров'я» для учнів 1 – 4 класів	4	10
2	Теоретико-практичний зміст предмета «Основи здоров'я» в початковій школі	4	15
3	Методика організації навчально-виховного процесу з основ здоров'я в 1-4 класах	4	10
4	Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я	4	10
5	Вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я	4	10
6	Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках та в позаурочний час	5	10
Змістовий модуль № 3			
Особливості методики вивчення тем, пов'язаних з безпекою життєдіяльності учнів на уроках з основ здоров'я в 1-4 класах			
1	Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів початкової школи з ОБЖД	4	15
2	Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах	4	20
3	Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах	4	20
	Разом	51 год	170 балів

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

➤ *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, завдання з самостійної роботи.

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Макс. сума балів	Сума		
Модулі	Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2				Змістовий модуль № 3							
Бали за модуль	101 б.				138 б.				103 б.				342			
Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9			
Семінарські заняття	11		11		11	11	11	11	11	11	11	11	88			
Сам. робота	10	10	10	10	10	15	10	10	10	10	10	15	20	20	170	
МКР	25				25				25				75			
342:100 = 3.42 РК – 3.42													342	100		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100 Балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 Балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 Балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 Балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 Балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 Балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 Балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;

- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Методика навчання основам здоров'я»;
- ✓ комплекс роздаткових матеріалів;
- ✓ Інституційний репозиторій Київського університету імені Бориса Грінченка.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Бойченко Т.Є. Основи здоров'я: Книга для вчителя / Т.Є. Бойченко, Л.С. Ващенко. – К.: Генеза, 2005.- 240с.
2. Ващенко О.М. Організація навчально-виховного процесу з «Основам здоров'я» в 1-4 класах / О.Ващенко. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2010.- 291с.
3. Ващенко О. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра: навч.-метод. посіб. / О. Ващенко, Л. Іванова, В.Єрмолова, Л. Романенко. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2003. – 292 с.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти // Практика управління закладом освіти: спецвипуск. – К.: МЦФЕР, 2012. – 12 с.
5. Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 класи // Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К.: Освіта, 2012. – С. 314– 330.

Додаткова:

1. Бібік Н. Основи здоров'я в початковій школі: методичний коментар / Н. Бібік, Н. Коваль // Початкова школа. – 2005. - № 10. – С.42 – 47.

2. Ващенко О. Навчаємо здорового способу життя: методичний поради́к / О. Ващенко, С. Свириденко // Початкова освіта. – 2007. – № 13 – С. 2-15.

3. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю / О. Ващенко, С. Свириденко. – К.: Шкільний світ, 2008. – 112 с.

4. Гнатюк О.В. Основи безпеки життєдіяльності. 2 (1) клас: Посібник для вчителів початкових класів / О.В. Гнатюк, М.Р. Гнатюк. –Х.: Скорпіон, 2001. – 80с.

5. Гнатюк О.В. Основи безпеки життєдіяльності. 3 (2) клас: посіб. для вчителів початкових класів / О.В. Гнатюк, М.Р. Гнатюк. –Х.: Скорпіон, 2001. – 48с.

6. Гнатюк О.В. Основи безпеки життєдіяльності. 4 (3) клас: Посібник для вчителів початкових класів / О.В. Гнатюк, М.Р. Гнатюк. –Х.: Скорпіон, 2001. – 64с.

7. Метод проектів у початковій школі / Упоряд.: О. Онопрієнко, О.Кондратюк. – К.: Шк. світ, 2007. – 112с.

12. Тематика курсових робіт з курсу «Методика навчання основам здоров'я»

1.Формування у молодших школярів здоров'язберезувальної компетентності на уроках з основ здоров'я.

2.Формування у молодших школярів здоров'язберезувальної компетентності в позаурочний час.

3.Методика формування у молодших школярів умінь і навичок здорового та безпечного способу життя на уроках з основ здоров'я.

4.Методика формування у молодших школярів умінь і навичок здорового та безпечного способу життя у позаурочній діяльності.

5.Формування у молодших школярів здоров'язберезувальної компетентності на групі подовженого дня.

6. Особливості використання методів стратегії прямого навчання «Основам здоров'я» у початковій школі.

7. Особливості використання методів стратегії непрямого навчання «Основам здоров'я» у початковій школі.
8. Особливості використання методів стратегії взаємодіючого навчання «Основам здоров'я» у початковій школі.
9. Особливості використання методів стратегії самостійного навчання «Основам здоров'я» у початковій школі.
10. Особливості методики оцінювання навчальних досягнень учнів з «Основам здоров'я» у початковій школі.
11. Методика використання дидактичних ігор для перевірки і оцінювання знань учнів 1-4 класів з основ здоров'я.
12. Методика підготовки та використання тестових завдань для перевірки і оцінювання знань учнів 1-4 класів з основ здоров'я.
13. Методика використання завдань практичного характеру та їх оцінювання на уроках з основ здоров'я у початковій школі.
14. Спрямованість процесу вивчення основ здоров'я на особистісно-орієнтоване навчання молодших школярів.
15. Використання інтерактивних методів у процесі навчання молодших школярів основам здоров'я.
16. Методика оцінювання рівня теоретичних знань учнів 1-4 класів з основ здоров'я.
17. Формування в учнів 1-4 класів знань і понять про типові небезпеки і шляхи їх подолання через моделювання небезпечних ситуацій на уроках з основ здоров'я.
18. Формування у молодших школярів практичних вмінь і навичок щодо психологічної готовності у разі наближення або виникнення небезпеки.
19. Методика проведення екскурсії в природу як форми ознайомлення учнів 1-4 класів з впливом повітря, ґрунту, води, та сонця на їх здоров'я.
20. Методика навчання молодших школярів послідовних дій за умови опосередкованої небезпеки.

21. Організація та методика проведення фізкультхвилинок на уроках у початковій школі.

22. Організація та методика проведення «годин здоров'я» під час перебування учнів на ГПД.

23. Формування у молодших школярів умінь і навичок раціонального та збалансованого харчування.

24. Формування у молодших школярів умінь і навичок загартування та активного відпочинку.

Навчально-методична карта дисципліни «Методика навчання основам здоров'я»

Разом: 90 год. Лекції – 18 год., семінарські заняття - 16 год., самостійна робота – 51 год., модульний контроль – 5 год.

Модуль	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III
Назва модуля	Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти				Особливості методики вивчення «Основ здоров'я» в початковій школі				Особливості методики вивчення тем, пов'язаних з безпекою життєдіяльності учнів на уроках з основ здоров'я в 1-4 класах
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій	Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідної галузі стосовно розділу «Здоров'я»	Характеристика стану здоров'я дітей в Україні	Поняття здорового способу життя	Зміст, мета і завдання предмета «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів	Теоретико-практичний зміст предмета «Основи здоров'я» в початковій школі	Методика організації навчально-виховного процесу з основ здоров'я в 1-4 класах	Вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я	Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів початкової школи з ОБЖД
Теми семінарських занять	Здоровий спосіб життя – основа здоров'я дитини.		Особливості формування в молодших школярів предметної здоров'язбережувальної компетентності.		Предмет, мета і завдання навчального курсу «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів.	Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я.	Методика оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів з основ здоров'я.	Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках та в позаурочний час.	Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах.
К-сть балів за модуль	Відвідування лекцій – 4 бали, Відвідування семінарів – 2 бали, Робота на семінарських заняттях – 20 балів, Самостійна робота – 50 балів, Модульна контрольна робота №1 – 25 балів. Разом: 101 бал				Відвідування лекцій – 4 бали, Відвідування семінарів – 4 бали, Робота на семінарських заняттях – 40 балів, Самостійна робота – 65 балів, Модульна контрольна робота №2 – 25 балів. Разом: 138 бали				Відвідування лекцій – 1 бал, Відвідування семінарів – 2 бали, Робота на семінарських заняттях – 20 балів, Самостійна робота – 55 балів, Модульна контрольна робота №3 – 25 балів. Разом: 103 бали
Підсумковий контроль	Залік								

Разом 342 балів, коефіцієнт – 3,42